

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๓๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

เรื่อง

การตั้งคำถาม

และตอบคำถามจากการอ่าน

ครูผู้สอน

ครูเกศวลี

มะลิโชติ

ครูอนุชา

อินทร์พ่วง

การตั้งคำถาม
และตอบคำถามจากการอ่าน
เชิงเหตุผล

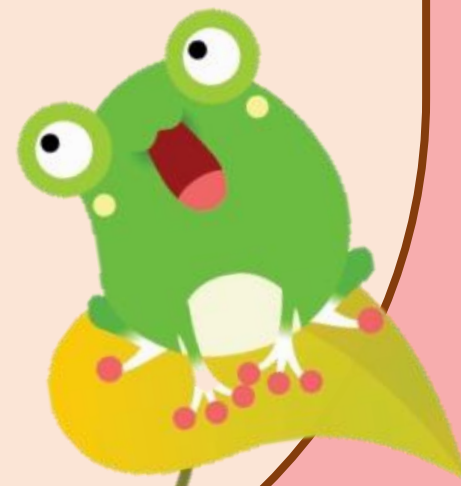

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกความหมายของการตั้งคำถาม และตอบคำถามเชิงเหตุผลได้
๒. ตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
๓. มีมารยาทในการอ่าน และการเขียน

กบเอ๋ยทำไมจึงร้อง (ซ้ำ)
จำเป็นต้องร้อง**เพราะ**ว่าท้องมันปวด
ท้องเอ๋ยทำไมจึงปวด (ซ้ำ)
จำเป็นต้องปวด**เพราะ**ว่าข้าวมันดิบ
ข้าวเอ๋ยทำไมจึงดิบ (ซ้ำ)
จำเป็นต้องดิบ**เพราะ**ว่าไฟมันดับ
ไฟเอ๋ยทำไมจึงดับ (ซ้ำ)
จำเป็นต้องดับ**เพราะ**ว่าฟืนมันเปียก
ฟืนเอ๋ยทำไมจึงเปียก (ซ้ำ)
จำเป็นต้องเปียก**เพราะ**ว่าฝนมันตก
ฝนเอ๋ยทำไมจึงตก (ซ้ำ)
จำเป็นต้องตก**เพราะ**ว่ากบมันร้อง

ภาพนี้คือภาพอะไร

ทำไมเปลือกของต้นไม้แต่ละต้น

มีลักษณะที่แตกต่างกัน

ช้างมีลักษณะอย่างไร

เพราะเหตุใดช้างจึงตกมัน

ภาพนี้แสดงให้เห็นสิ่งใด

ทำไมเราต้องสืบสานประเพณีวัฒนธรรม

ใบความรู้ที่ ๑

เรื่อง การตั้งคำถาม และตอบคำถามเชิง เหตุผลจากการอ่าน

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากการอ่าน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง ศาสตร์ศิลป์การลา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การตั้งคำถามและตอบคำถามจากการอ่าน
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

การตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล

การตั้งคำถาม เป็นการแสวงหาความรู้ที่มีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดการเรียนรู้
ที่พัฒนาทักษะการคิด การตีความ การไตร่ตรอง การถ่ายทอดความคิด สามารถนำไป
ไปสู่การเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้

หลักการตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล

๑. ก่อนที่จะมีการตั้งคำถาม ควรตั้งใจอ่านทำความเข้าใจกับเรื่องนั้น ๆ
๒. มีการจดบันทึกระหว่างการอ่าน ในเรื่องที่น่าสนใจหรือมีข้อสงสัย
๓. จับใจความหรือประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่านให้ได้
๔. ตั้งคำถามที่ชัดเจนตรงประเด็น ไม่กำกวม เหมาะสม ถูกกาลเทศะ ดังนี้
  - ๑) ตัวละครในนิทานมีใครบ้าง หรือ เรื่องนี้เกี่ยวกับอะไร
  - ๒) มีกี่เหตุการณ์
  - ๓) แต่ละเหตุการณ์ “ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร”
  - ๔) ผลสุดท้ายเรื่องจบอย่างไร
  - ๕) ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น
๕. เขียนคำถามและคำตอบโดยใช้ภาษาที่สุภาพ เข้าใจง่าย และใช้เหตุผล
มากกว่าอารมณ์หรืออคติ
๖. มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักคิดหลายแง่มุม เพื่อจะได้คำถามที่หลากหลายแนวคิด
๗. ตอบคำถามด้วยความเป็นเหตุและเป็นผล

การตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล

การตั้งคำถาม เป็นการแสวงหาความรู้
ที่มีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดการเรียนรู้
ที่พัฒนาทักษะการคิด การตีความ
การไตร่ตรอง การถ่ายทอดความคิด
สามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้

หลักการตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล

๑. ก่อนที่จะมีการตั้งคำถาม

ควรตั้งใจอ่าน

ทำความเข้าใจกับเรื่องนั้น ๆ

หลักการตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล

๒. มีการจดบันทึกระหว่างการอ่าน
ในเรื่องที่สนใจหรือมีข้อสงสัย

หลักการตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล

๓. จับใจความหรือประเด็นสำคัญ
ของเรื่องที่อ่านให้ได้

หลักการตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล

๔. ตั้งคำถามที่ชัดเจน

ตรงประเด็น ไม่กำกวม

เหมาะสม ถูกกาลเทศะ ดังนี้

- ๑) ตัวละครในนิทานมีใครบ้าง หรือ เรื่องนี้เกี่ยวกับอะไร
- ๒) มีกี่เหตุการณ์
- ๓) แต่ละเหตุการณ์ “ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร”
- ๔) ผลสุดท้ายเรื่องจบอย่างไร
- ๕) ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น

หลักการตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล

๕. เขียนคำถามและคำตอบ
โดยใช้ภาษาที่สุภาพ เข้าใจง่าย
และใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์หรืออคติ

หลักการตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล

๒. มีความคิดสร้างสรรค์

รู้จักคิดหลายแง่มุม

เพื่อจะได้คำถามที่หลากหลาย

หลักการตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล

๗. ตอบคำถาม

ด้วยความเป็นเหตุและเป็นผล

นิทานเชิงเหตุผล

เรื่อง

ทำไมเต่าจึงมีกระดอง

สื่อสำหรับครู นิทานเชิงเหตุผลเรื่อง ทำไมเต่าจึงมีกระดอง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง ศาสตร์ศิลป์การถา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากการอ่าน
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

นิทานเชิงเหตุผลเรื่อง ทำไมเต่าจึงมีกระดอง

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว สมัยที่สัตว์ยังพูดภาษามนุษย์ได้ เต่าตัวหนึ่งอาศัยอยู่ในหนองน้ำใหญ่ในป่าแห่งหนึ่งที่อุดมสมบูรณ์ นกต่าง ๆ จึงมาหากินบริเวณนี้มากมาย เต่าเห็นนกบินมาหากินในหนองน้ำทุกวัน มันอยากจะได้บินได้ จึงพูดกับนกว่า “สวัสดีจะพอนกสบายดีหรือเปล่า” พอนกตอบว่า “ดีจ๊ะ แดงนี้มีปลาชุกชุม” เต่าจึงบ่นว่า “ใช่ที่หนองน้ำนี้ อุดมสมบูรณ์ แต่อันไม่มีความสุขเลย”

พอนกซักถามเต่าว่าทำไมจึงไม่มีความสุข เต่าจึงเล่าถึงความทุกข์ใจของมันที่อยากบินได้เหมือนนก พอนกหัวเราะด้วยความขบขันแล้วพูดว่า “มีที่ไหนกันที่เต่าจะบินได้” เต่าก็บอกรว่าเป็นความอยากบินได้จะได้บินไปชมสวรรค์ และขอร้องให้นกช่วยโดยสัญญาว่าจะหาปลามาให้มันกินเป็นการตอบแทน แล้วเต่าก็กลานด้อมเดียมลงในน้ำไปจับปลามาให้มัน พอนกกินปลาอย่างเอร็ดอร่อย แล้วก็บินจากไป โดยไม่ช่วยเหลือเต่าเลย

อยู่มาวันหนึ่งมีนกกกระสาตัวหนึ่งบินมาที่หนองน้ำ เต่าเห็นนกกกระสาก็เดินเข้ามาพูดว่า “เจ้ามาทำอะไรที่นี่” นกกกระสาบอกว่ามันมาจับปลากินเป็นอาหาร แต่เต่าไม่ให้มันกระสาจับปลา เพราะมันเป็นใหญ่และเป็นผู้คุมหนองน้ำ นกกกระสาหลงเชื่อจึงอ่อนหวานและบอกว่าถ้าได้กินปลาเต่าต้องการอะไรก็จะทำตาม เต่ารีบบอกว่า “ฉันอยากบินได้จะได้ไปเที่ยวบนท้องฟ้า เจ้าพาฉันไปได้ไหม”

นกกกระสาจึงให้เต่าใช้ปากคาบขามันจะได้พาบินไปเที่ยว แต่มีข้อแม้ว่าห้ามอ้าปากพูด เต่ารีบปากว่าจะไม่พูดแล้วก็คาบขามนกกกระสา นกกกระสาบินพาเต่าขึ้นไปบนท้องฟ้า ผ่านภูเขา ต้นไม้ และดอกไม้สวยงาม จนนกกกระสาถามเต่าว่าสนุกไหม เต่าไม่ยอมพูด ต่อมาไม่นานเต่ารู้สึกเมื่อยปากมันจึงกัดขามนกกกระสาเต็มแรง นกกกระสาเจ็บจึงสลดใจทำให้เต่าร่วงตกลงพื้นดิน บังเอิญบริเวณที่ตกเป็นก้อนหิน จึงทำให้กระดูกของเต่ากระเด็นออกมา นอกเนื้อ เต่าร้องด้วยความเจ็บปวด

ตั้งแต่นั้นมาจนบัดนี้ กระดูกของเต่าก็ยังอยู่นอกเนื้อ ที่เราเรียกว่า “กระดอง” นั่นเอง

ทำไมเต่าจึงมีกระดอง

เพราะเต่าร่างตกลงบนก้อนหิน จึงทำให้กระดูก
ของเต่ากระเด็นออกมานอกเนื้อ กระดูกของเต่า
จึงอยู่นอกเนื้อ ที่เราเรียกว่า “กระดอง”
จึงทำให้เต่ามีกระดอง ตั้งแต่นั้นมา

ใบงานที่ ๑

เรื่อง การตั้งคำถาม และตอบคำถาม เชิงเหตุผล จากการอ่าน

ใบงานที่ ๑ เรื่อง การตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากการอ่าน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง ศาสตร์ศิลป์การลา

แผนการจัด
รายวิชาภา

คำชี้แจง ตอนที่

คนเก็บข
ประกอบ อาชีพ
เพราะพวกเขา
ขยะมูลฝอยซึ่ง
เจ้าหน้าที่ของภ
การทิ้งข
หนึ่ง ช่วยสามา
ในแต่ละ
ประมาณ ๑ กิโล
และความสะอาด
การคัดเ
ทรัพยากรธรรม
ขยะแล้วควรนำ
ถึงขยะสี
และไม่เป็นพิษ
ถึงขยะสี
นำมาทำปุ๋ยได้
ถึงขยะสี
ได้ เช่น กระดาษ
ถึงขยะสี
หลอดฟลูออเรส

๑. คำถาม

คำตอบ

---

๒. คำถาม

คำตอบ

---

๓. คำถาม

คำตอบ

---

๔. คำถาม

คนเก็บขยะ

คนเก็บขยะประกอบอาชีพเก็บขยะขาย เพื่อนำ
รายได้มาเลี้ยงชีพ คนที่ประกอบอาชีพนี้มีในประเทศ
ต่าง ๆ ทั่วโลก อาชีพนี้เป็นประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อม
เพราะพวกเขาจะคัดแยกขยะออกเป็นประเภท
ก่อนนำไปขาย เป็นการช่วยจัดการขยะมูลฝอย
ซึ่งมีปริมาณมหาศาลอีกทางหนึ่ง

นอกจากนี้พนักงานเก็บขยะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของ
ภาครัฐ จะมากับรถเก็บขยะตรงเวลาและเก็บขยะ
อย่างแข็งขัน การทิ้งขยะลงในถังขยะให้ถูก
ประเภท เป็นการช่วยลดสิ่งแวดล้อมที่ดีวิธีหนึ่ง
ช่วยสามารถกำจัดขยะได้สะดวก สร้างระเบียบวินัย
ในตนเองและสังคมด้วย

ในแต่ละวันมีปริมาณขยะสูงมาก โดยเฉลี่ยแล้ว
๑ คน ทำให้เกิดขยะประมาณ ๑ กิโลกรัม จึงมีขยะ
ตกค้างจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
และความสะอาดสวยงามของบ้านเมือง

การคัดแยกขยะเป็นวิธีการที่ช่วยลดปริมาณขยะลง
ได้ ช่วยรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และประหยัด
พลังงาน ทำให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้น เมื่อคัดแยกขยะแล้ว
ควรนำไปทิ้งลงในถังขยะให้ถูกประเภท ดังนี้

ถังขยะสีฟ้า รองรับขยะที่ย่อยสลายไม่ได้
แต่ไม่คุ้มค่าที่จะนำกลับมาใช้ใหม่และไม่เป็น
พิษ ซองบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ถุงพลาสติกและ
กล่องโฟมที่ใส่อาหารแล้ว

**ถั่งขยະสีเขี้ยว รongรับขยະที่ย่อยสลาย
ได้เร็ว ขยະที่เน่าเสียได้ สามารถนำมา
ทำปุ๋ยได้ เช่น ผัก ผลไม้ ใบไม้ เศษอาหาร**

**ถังขยะสีเหลือง รองรับขยะที่สามารถนำ
กลับมาใช้ใหม่ได้ และสามารถขายได้ เช่น
กระดาษ พลาสติก แก้ว โลหะ**

**ถังขยะสีเทา-ส้ม รองรับขยะที่มีอันตราย
ต่อสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม เช่น
หลอดฟลูออโรเรสเซนต์ ถ่านไฟฉาย ขวดยา
กระป๋องสี กระป๋องยาฆ่าแมลง**

บทบาทครูปลายทาง

๑. ครูให้คำแนะนำเมื่อนักเรียนสงสัยหรือไม่เข้าใจ
๒. ครูอธิบายการตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากการอ่าน

บทบาทนักเรียน

๑. ใบงานที่ ๑ เรื่อง การตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากการอ่าน
๒. เมื่อนักเรียนสงสัยหรือไม่เข้าใจให้สอบถามคุณครู
๓. ทำงานด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ มีมารยาทในการอ่าน การเขียน ไม่ส่งเสียงรบกวนผู้อื่น

ทำไมอาชีพนี้ถึงเป็นประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อม

เพราะอาชีพนี้ช่วยคัดแยกขยะออกเป็นประเภท
ก่อนนำไปขาย และยังเป็นการจัดการ
ขยะมูลฝอยซึ่งมีปริมาณมหาศาลอีกทางหนึ่ง

สิ่งที่ได้เรียนรู้ในวันนี้

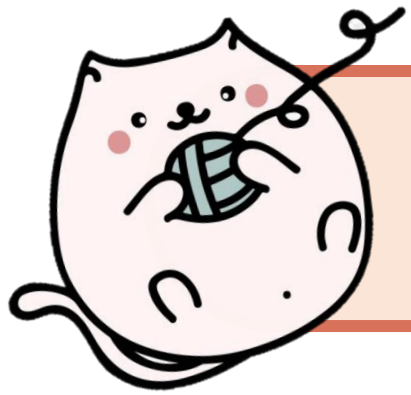
การตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล

หลักการตั้งคำถาม

และตอบคำถามเชิงเหตุผล

สิ่งที่ต้องเตรียมในครั้งต่อไป

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การเล่ารายละเอียด
เกี่ยวกับข่าวหรือเหตุการณ์ประจำวัน

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง การเล่ารายละเอียด
เกี่ยวกับข่าวหรือเหตุการณ์ประจำวัน

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓